پرونده
گزارشی از

بررسی وضعیت تیم امید ایران برای حضور در آسیا در گفت‌وگوی «جوان» با غلام پیروانی

موفقیت تیم مهدوی کیا موفقیت تمام مربیان ایرانی است

گفت‌وگو
دنیا حیدری

تنها سه روز دیگر تا آغاز رقابت‌های جام ملت‌های فوتبال زیر ۲۳سال آسیا زمان باقی است. رقابت‌هایی که امیدهای ایران با هدایت مهدی مهدوی کیا در آن حاضر می‌شوند. تیمی سراسر امید و انگیزه که برای نخستین بار درگیر کشمکش‌های فدراسیون فوتبال و کمیته ملی المپیک نیست و به‌زعم غلام پیروانی، سرمربی سابق امیدهای ایران به همین دلیل مهم و البته همکاری باشگاه‌ها می‌تواند نتیجه‌ای در خور توجه کسب کرده و در مسیر موفقیت گام بردارد.

مسابقات جام ملت‌های فوتبال زیر ۲۳سال آسیا در حالی یازدهم خردادماه در ازبکستان آغاز می‌شود که امیدهای ایران این بار با شرایطی متفاوت از همیشه راهی این رقابت‌ها می‌شوند.

همین‌طور است. یکی از بزرگ‌ترین معضل‌های این تیم کشمکش‌های همیشگی بر سر مالکیت آن بود. درگیری‌های فدراسیون فوتبال و کمیته ملی المپیک اجازه پیشبرد کار را نمی‌داد، حال آنکه این بار تعاملات انجام شده مشکلات بسیاری را از سد راه برداشته است و دیگر شاهد اختلاف‌نظرها یا حتی لجاجت‌های بی‌مورد نیستیم. کمیته با سپردن کار به دست فدراسیون در نقش ناظر ظاهر شده و تمامی تصمیمات با موافقت طرفین بوده و همین باعث شده تا کیا به دور از حاشیه‌های مدیریتی تیمش را مهیای حضور در این رقابت‌ها کند.

عدم همکاری باشگاه‌ها هم البته یکی از موارد مهم بود. هرچند که این بار جز یکی دو مورد، شاهد عدم همکاری باشگاه‌ها نبودیم.

بله. اینکه شما یکی از گزینه‌های مدنظر خود را در اردو نداشته باشید، می‌تواند ناراحت‌کننده باشد، اما مشکل‌ساز نه. در مسیر بازی‌های آسیایی گوانگژو وقتی گزارشگر شبکه از من به عنوان سرمربی تیم امید ایران درخصوص مسابقات پرسید، صراحتا گفتم اگر کار را با حضور در بین هشت تیم به پایان برسانیم، شاهکار کردیم. جواب من تعجب خیلی‌ها را به دنبال داشت، اما گفتم ما بذری نکاشتیم که انتظار یک دروی خوب داشته باشیم. امیرحسین پیروانی، بیژن طاهری و طباطبایی به عنوان کادر فنی در کنار من شاهد بودند که ما ۲۵ بازیکن به اردو دعوت می‌کردیم، اما فقط ۱۲ بازیکن به اردو می‌آمدند، آن هم ۱۲ بازیکنی که در لیگ بازی نکردند. ۱۵ روز تمرین داشتیم در این ۱۵ روز بازیکنان را چنان خسته تحویل می‌گرفتیم که فقط می‌توانستیم ریکاوری کنیم نه تمرین با برنامه!

البته امیدهای ایران در گوانگژو بدشانسی هم آوردند.

بله. ما در بازی با کره برای کسب عنوان سوم، چهارمی در ۲۰ دقیقه سه تعویض اجباری انجام دادیم. آن هم سه مهره کلیدی. کریم انصاریفرد، آرش افشین و کمال کامیابی‌نیا. خب با این شرایط چه کاری از دست شما برمی‌آید؟ تعجبی نداشت که بازی را سه بر یک جلو بودیم، سه بر چهار واگذار کردیم. به ایران که آمدیم، کمیته فنی و کفاشیان توضیح خواستند. گفتم کره و ژاپن خوب زمین را شخم زدند، خوب بذر کاشتند، خوب آبیاری کردند و دور از کرم خدا بود، خوب درو نکنند. خدا عادل است. آنها خوب کار کرده بودند، خوب اردو رفته بودند، بازی تدارکاتی برگزار کرده بودند، نتیجه‌ای را هم که می‌خواستند گرفتند. ما چه کرده بودیم که انتظار کسب نتیجه داشتیم؟

اما تیم مهدوی کیا تدارکات خوبی داشت و با این حساب می‌توان گفت برای کسب نتیجه جای امیدواری دارد؟

هرچند نباید فراموش کنیم فوتبال کمی شانس هم لازم دارد، اما تیم مهدوی کیا خوب تمرین کرد و ان‌شاءالله خوب هم نتیجه می‌گیرد. برای موفقیت یک تیم باید مسئولان، کادر فنی، مربیان و بازیکنان همه با هم مچ باشند؛ تیم کیا این هماهنگی را دارد. مهدوی کیا مربی کار بلدی است که امیداریم نتیجه کارش را ببینند. موفقیت مهدوی کیا موفقیت فوتبال ایران به خصوص مربیان ایرانی است. موفقیت او ملت را شادمان می‌کند.

درست بعد از بازی دوستانه با پرسپولیس که برتری امیدهای ایران را به دنبال داشت، کیا به شاگردانش گفت، می‌توانید به المپیک صعود کنید. فکر می‌کنید این ترفندی برای بالابردن روحیه تیم فوتبال زیر ۲۳سال ایران بود یا این تیم توان چنین کاری را دارد؟

چراکه نه. مهدوی کیا تیم خوبی دارد. امیدهای ایران جنگنده، باانگیزه، پرامید و شجاع بازی می‌کنند. اینکه از دقیقه یک تا ۹۰ حمله کرده و در عین حال منطقی حواست به خط دفاع باشد، یعنی با هدف و برنامه می‌جنگیدنه از سر احساسات. این رمز موفقیت یک تیم است. شما همدلی را در تیم می‌بینید. حتی در بازی‌های تدارکاتی. این تیم می‌تواند آینده خوبی را رقم بزند.

دور مقدماتی با کسب نتایج درخور توجهی به پایان رسید و امیدهای ایران به عنوان صدرنشین از گروه خود صعود کردند. بازی با تاجیکستان سه بر دو به پایان رسید، اما نپال و لبنان با نتایج پر گل چهار بر صفر و دو بر صفر تن به شکست دادند. با توجه به این نتایج چه انتظاری باید از امیدها در جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا داشت؟

شما نمی‌توانید بازی با نپال، لبنان و حتی تاجیکستان را با دیدارهایی که تیم کیا در جام ملت‌های آسیا در پیش دارد، مقایسه کنید. باید منطقی بود. شما خیالتان بابت تیم مهدوی کیا راحت است. ایران همیشه سالم بازی کرده، یعنی بازیکنان ما رنج سنی را رعایت کردند، اما آیا حریف با این شرایط به میدان می‌آید؟ ضمن اینکه شما نمی‌توانید تیم‌های مرحله مقدماتی را با حریفانی چون قطر، امارات، استرالیا، عربستان، ازبکستان و ترکمنستان مقایسه کنید. بازی‌ها در این مرحله سخت است و هر بازی شرایط خاص خود را دارد. همه تیم‌ها خوب هستند و برای کسب نتیجه می‌آیند. اما به هیچ عنوان شما نمی‌توانید بازی لبنان یا نپال را با قطر مقایسه کنید. این اشتباه محض است.

با توجه به اینکه فوتبال ایران کاملاً نتیجه‌گراست، فکر می‌کنید در مواجهه با ناکامی احتمالی این تیم چه راهی باید در پیش گرفت؟

اول اینکه من به تیم مهدوی کیا ایمان دارم. او می‌تواند یک نسل تازه برای فوتبال ایران بسازد، چراکه اصولی کار کرده و می‌کند، اما حتی در صورت عدم کسب نتیجه باز هم نباید ناامید شد، چون این تیم در مسیر موفقیت گام برمی‌دارد. تیم ملی به زودی از ستاره‌ها خالی می‌شود و شما باید به فکر جایگزین باشید. متأسفانه ما اول خوشی داریم و آخر ناخوش، اما اگر این تیم را حتی در صورت ناکامی احتمالی رها نکرده و روی آن کار کنیم، می‌توانیم به نتایج خوبی دست یابیم. تیم کیا حتی اگر ۵ درصد هم نتیجه بگیرد باید آن را حفظ کرد و به آن بها داد. بخواهیم یا نخواهیم همین امیدها هستند که فردا روز قرار است در ترکیب تیم بزرگسالان به میدان بروند. پس باید از آنها حمایت کرد، حتی در صورت ناکامی احتمالی.

به عنوان کسی که سابقه هدایت امیدهای ایران را دارد و امروز نیز امید زیادی به تیم تحت هدایت کیا دارد، فکر می‌کنید مهم‌ترین دلیل عدم موفقیت تیم زیر ۲۳ ساله‌های ایران در همه این سال‌ها چه بوده است.

اختلاف سلیقه بین کمیته ملی المپیک و فدراسیون و همچنین عدم همکاری باشگاه‌ها. این تنها و مهم‌ترین دلیل عدم ناکامی امیدهای ایران است، چراکه ما پتانسیل و استعدادهای خوبی داریم، اما همگام و همدل نیستیم و تا حمایت نباشد و اختلاف‌نظرها را کنار نگذاریم، نمی‌توانیم به موفقیت دست یابیم.

نگاهی به عملکرد تیم فوتبال زیر ۲۳سال ایران در قهرمانی آسیا

امیدها همچنان امیدوار هستند

گزارش
شیوا نوروزی

امیدهای فوتبال ایران سه روز دیگر باید آمادگی خود را در رقابت‌های قهرمانی آسیا محک بزنند. رقابت‌های قهرمانی زیر ۲۳ سال آسیا ۱۱خردادماه در ازبکستان آغاز می‌شود و قدرت‌های قاره برای کسب جام به مصاف هم می‌روند. پنجمین دوره بازی‌ها قرار بود در ابتدای سال ۲۰۲۲ در چین برگزار شود، اما مشکلات ناشی از کرونا و عدم آمادگی این کشور میزبانی را نصیب ازبک‌ها کرد تا بازی‌ها در ماه ژوئن انجام شود. ۱۶تیم در این دوره حضور دارند و کره‌جنوبی برای دفاع از عنوان قهرمانی دوره گذشته به میدان می‌رود. ژاپن، استرالیا، قطر و ایران دیگر مدعیان این بازی‌ها هستند. ۱۶تیم در چهار گروه چهار تیمی مسابقه می‌دهند تا دو تیم اول هر گروه جواز صعود به دور حذفی را بگیرند. در ادامه نگاهی می‌اندازیم به عملکرد تیم زیر ۲۳سال فوتبال کشورمان در چهار دوره اخیر این رقابت‌ها.

کنفدراسیون فوتبال آسیا تصمیم گرفت اولین دوره رقابت‌های قهرمانی زیر ۲۳ساله قاره را در سال ۲۰۱۳ برگزار کند و این مسئله با استقبال کشورها مواجه شد. البته تیم‌های حاضر ابتدا باید در مرحله مقدماتی شرکت کنند و بعد از موفقیت در این مرحله به دور نهایی قهرمانی آسیا راه پیدا می‌کنند. در اولین دوره بازی‌ها، امیدهای ایران مثل همیشه شرایط خاصی داشتند و با مشکلات همیشگی خود دست‌وپنجه نرم می‌کردند. میزبانی به عمان رسیده بود، با استرالیا، ژاپن و کویت بازی کردیم تا لقب «گروه مرگ» شایسته گروه C باشد. کسب یک برد، یک تساوی و یک شکست در نهایت چهار امتیاز را به حساب ایران واگذار کرد تا امیدها با هدایت هومن افاضلی یک ناکامی جدید را تجربه کنند. تساوی ۳ بر ۳ مقابل ژاپن به این تیم امید داد، اما باخت یک بر صفر به استرالیا کار را سخت کرد. پیروزی ۳ بر یک برابر کویت نیز سودی به حالمان نداشت و بعد از قرارگرفتن در رتبه سوم گروه از راهیابی به دور بعد بازماندیم. علیرضا بیرانوند، مهدی طارمی و کاوه رضایی بازیکنان شاخص امیدها در آن دوره بودند.

دومین دوره در سال ۲۰۱۶ به میزبانی قطر برگزار شد. هدایت این تیم را در آن دوره محمد خاکپور برعهده داشت و در ترکیب نهایی تیم امید، نفراتی از جمله محمد دانشگر، ارسلان مطهری، مهدی ترابی و امیر عابدزاده حضور داشتند. بعد از انجام قرعه‌کشی ایران در گروه اول مسابقات با تیم‌های قطر، چین و سوریه همگروه شد و بهترین عملکرد امیدها در قهرمانی آسیا در همین دوره رقم خورد؛ شاگردان خاکپور با کسب شش امتیاز به عنوان تیم دوم بعد از قطر به یک چهارم نهایی صعود کردند. این تیم ابتدا سوریه را با دو گل شکست داد و به میزبان ۲ بر یک باخت و چین را نیز ۳بر ۲ مغلوب کرد. با این نتیجه صعودمان قطعی بود تا اینکه در یک چهارم نهایی در ورزشگاه عبداله بن‌الخلیفه تیم امید با سه گل نتیجه را به تیم ملی ژاپن واگذار کرد و از گردونه رقابت‌ها کنار رفت.

با اینکه انتظار داشتیم امیدها سومین حضورشان در قهرمانی آسیا را در بازی‌های چین تجربه کنند، اما تیم امیرحسین پیروانی از رسیدن به این هدف بازماند. امیدها برای آنکه به جمع تیم‌های صعودکننده بپیوندند دو بازی با قرقیزستان و عمان داشتند، اولین بازی را با برد پشت‌سر گذاشتند، ولی در مصاف با عمان با دریافت دوگل شکست خوردند. آنها منتظر نتایج تیم‌های دیگر بودند تا شاید معجزه‌ای رخ دهد، اما پیروزی قطر برابر سوریه امیدها را ناامید کرد. در آن دوره چین، عمان، قطر، ازبکستان، فلسطین، استرالیا، کره‌شمالی، کره‌جنوبی، مالزی، سوریه، تایلند، ویتنام، اردن، ژاپن، عربستان و عراق به قهرمانی آسیا رسیدند و ازبکستان جام را بالای سر برد.

بعد از یک دوره غیبت انتظار می‌رفت تیم امید متحول شده باشد و با سرمایه‌گذاری هرچه بیشتر مسئولان بالاخره امیدها در آسیا خودی نشان دهند. حسرت صعود به المپیک همچنان به قوت خود باقی بود، در نتیجه قهرمانی آسیا فعلاً تنها گزینه این تیم محسوب شد. در دوره گذشته حمید استیلی هدایت این تیم را برعهده داشت و با در اختیارداشتن بازیکنانی چون الهیار صیادمنش، رضا شکاری و مهدی قائدی به سلامت از مرحله مقدماتی عبور کردند. در دور مقدماتی عراق، ترکمنستان و یمن حریفان‌مان بودند و برخلاف انتظارات در این مسابقات نیز نتوانستیم با صدرنشینی صعود کنیم. دو پیروزی برابر ترکمنستان و یمن و یک تساوی مقابل عراق باعث شد به خاطر تفاضل گل کمتر بعد از عراق دوم گروه شویم. در هر صورت صعود به قهرمانی آسیا در سال ۲۰۲۰ اهمیت زیادی داشت، چراکه سه تیم اول قاره کهن سهمیه صعود به بازی‌های المپیک توکیو را کسب می‌کردند. همگروهی با کره‌جنوبی، ازبکستان و چین کار را برای تیم استیلی سخت کرد. مسابقات برای ما با تساوی ناامیدکننده برابر ازبک‌ها شروع شد. پس از آن باید مقابل کره قدرتمند به میدان می‌رفتیم. شکست دو بر یک کارمان را سخت کرد و پیروزی خفیف یک برصفر برابر چین نیز کمکی به تیم امید ایران نکرد. کره‌ها با ۹ امتیاز به عنوان صدرنشین صعود کردند و ازبک‌های چهار امتیازی نیز با قرارگرفتن در رتبه دوم به دور حذفی رسیدند. تیم کشورمان نیز اگرچه چهار امتیازی بود، ولی در نهایت با تفاضل گل صفر از صعود به یک چهارم نهایی بازماند.

در بازی‌های ۲۰۲۲ امیدها با هدایت مهدی مهدوی کیا انگیزه زیادی برای خودنمایی دارند. امسال نیز تدارکات برای این تیم همچون گذشته مطلوب نبوده و برخی تیم‌ها از دادن بازیکنان کلیدی به امیدها خودداری کردند. باید دید تیم زیر ۲۳سال فوتبال ایران این بار در رقابت با حریفان آسیایی چه نتایجی را کسب خواهد کرد.

نگاه

تیم‌ملی دوم ایران

فریدون حسن

می‌گویند پشتوانه فوتبال هستند. اهمیت‌دادن به آنها باعث می‌شود تا آینده فوتبال تضمین شود. حرف بر سر تیم زیر ۲۳ساله‌ها یا همان تیم امید است که سال‌ها حمایت از آنها فقط در حد حرف باقیمانده است.

آنها که سال‌های ابتدایی دهه ۷۰ را به یاد دارند، حتماً به خاطر می‌آورند که مسابقات جام‌جهانی جوانان جهان پخش مستقیم می‌شد؛ مسابقاتی که با حضور ستاره‌هایی چون لوئیز فیگو، ژائو پینتو از پرتغال، لیونل مسی از آرژانتین و بسیاری از چهره‌هایی که سال‌های بعد ستاره‌های فوتبال جهان شدند، در حد جام‌جهانی بالا بود.

آن سال‌ها ما هم تیم جوانان و امید داشتیم، اتفاقاً ستاره هم کم نداشت، اما هر بار که تا مرز موفقیت پیش رفتیم، شکست خوردیم و سرخورده برگشتیم. واقعیت این است که فوتبال پایه را هیچ وقت جدی نگرفتیم، چه آن روزها که به واسطه دیدن مسابقات جوانان جهان اسیر احساسات شده بودیم و چه بعدها که کلاً همه‌چیز را در حد شعار و حرف پایین آوردیم و دیگر چیز زیادی از موفقیت نصیب تیم‌های رده‌های سنی فوتبال‌مان نشد و فقط دلخوش کردیم به موفقیت‌های مقطعی و زودگذر.

باید بپذیریم که آینده فوتبال را جوانان آن می‌سازند و اگر به این تیم‌ها بها دهیم آن وقت است که می‌توانیم نتیجه لازم را هم بگیریم. یادمان نرود که نفرات همین تیم امید حتی می‌توانند به صورت مستقیم راهی تیم‌ملی شوند و جای ستاره‌های ملی‌پوش را بگیرند. یادمان نرود آنها می‌توانند تیم‌ملی دوم ما باشند، البته به شرط دیده‌شدن بهتر و برنامه‌ریزی کامل‌تر. ستاره‌های آن سال‌های جوانان جهان بعدها ستاره‌های فوتبال جهان شدند. اینگونه نبود که ستاره‌های جوان ایران ناپدید شوند، آنها هم به تیم‌ملی راه یافتند و ستاره شدند، اما میان این دو تفاوت از زمین تا آسمان است. ستاره‌های جوان فوتبال جهان از همان مقطع جوانی دیده و بها داده می‌شوند، اما آنچه در فوتبال ایران رخ می‌دهد، داستانی کاملاً معکوس است.

اینجا چهره‌شدن در رده‌های پایه از نوجوانان گرفته تا جوانان و امید چندان ارزشی ندارد و یک بازیکن زمانی دیده می‌شود که راه به تیم‌های بزرگسال پیدا کند. آن وقت است که اهمیت پیدا می‌کند و می‌شود بزرگ و الا درخشش در فوتبال پایه چندان تأثیری در روند رشد او ندارد.

امیدهای فوتبال ایران حالا با مهدی مهدوی کیا قدم در راهی تازه گذاشته‌اند. مهدوی کیا خوب می‌داند بی‌تفاوتی نسبت به این تیم یعنی چه. او خود نیز جزو همان تیم طلایی سال‌های ابتدای دهه ۷۰ بود که در اوج ناکام ماند، چراکه موفقیت‌شان چندان اهمیت نداشت، اما مهدوی کیا دقیقاً از همان تیم مهدوی کیا و موشک فوتبال ایران شد. او و شاگردانش راه سختی را پیش رو دارند، راهی که اگر با حمایت و پشتیبانی درست مسئولان فوتبال کشور همراه باشد، می‌توان امید داشت که شاگردان مهدوی کیا را در جام‌جهانی بعدی در قالب تیم‌ملی فوتبال ایران دید.

نوستالوژی

روزگاری که جوانان ایران آقای فوتبال آسیا بودند

اولویت اهمیت‌دادن به پایه‌ها

حامد قهرمانی

فوتبال ایران در دهه‌های گذشته برتری قابل‌توجهی در رده جوانان و امیدها بر رقبای آسیایی خود داشته است. در سال‌های دورتر فوتبال ایران در جایگاهی قرار داشت که تیم جوانانش آقای مطلق فوتبال این رده سنی قاره کهن بودند. کسب چندین قهرمانی متوالی در مسابقات قهرمانی آسیا مؤید برتری جوانان فوتبال ایران در آن سال‌ها بر تمام تیم‌های آسیایی است. در تأیید این سخن فقط کافی است به این نکته اشاره کنیم که فوتبال ایران در این سال‌ها چندین‌بار فاتح رقابت‌های قهرمانی جوانان آسیا شد.

دو بار حضور در المپیک را تجربه کرد و در چند بازی هم ترکیب جوانان ایران به جای تیم‌ملی اصلی مقابل حریفان آسیایی گام به میدان گذاشت و این مهم اتفاق نیفتاد جز آنکه به فوتبال پایه و جوانان اهمیت داده شد.

فوتبال ایران روزهایی را به یاد دارد که جوانانش در قالب تیم‌ملی به مصاف حریفان آسیایی می‌رفتند. این موضوع را حتماً کویتی‌ها به عنوان یکی از اصلی‌ترین حریفان ایران در سال‌های دهه ۵۰ به یاد دارند. همان‌هایی که حتی در مقابل تیم دوم ایران هم حرفی برای گفتن نداشتند و مجبور شدند دست‌ها را به علامت تسلیم بالا ببرند.

ایران در طی سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۵ برای چهار سال متوالی قهرمان جوانان آسیا شد؛ ضمن اینکه قبل از آن دو بار کسب مقام سومی و بعد از آن هم یکبار نایب قهرمانی را تجربه کرد تا سابقه‌ای درخشان را از خود برجا بگذارد. فوتبال ایران در طی دهه‌های بعد در رده جوانان نه تنها از ستاره خالی نشد بلکه بازیکنانی را به خود دید و تا بالاترین مدارج فوتبال باشگاهی جهان هم بالا رفتند، اما به سبب نوع نگاهی که بر فوتبال مدیریت کرد و اهمیت ندادن به رده‌های سنی به خصوص جوانان و امیدها این ستاره‌ها هیچ‌گاه فرصت درخشش در رده جوانان و تکرار موفقیت‌های سال‌های دور را پیدا نکردند تا فوتبال ایران حتی در برخی دوره‌ها تبدیل به زنگ تفریح رقبای آسیایی در رده‌های سنی شود.

آنچه طی آن سال‌ها رخ داد و آنچه طی دهه‌های بعد دیدیم یک حقیقت را روشن می‌کند و آن اینکه هرگاه به جوانان و نوجوانان فوتبال اهمیت دادیم، ثمره شیرین آن را هم دیدیم و هرگاه مثل سالیان قبل فقط دلخوش به نتایج تیم ملی بزرگسالان بودیم قافیه را به رقبای خود باختیم، چراکه آنها برخلاف ما کارزیربنایی را در پیش گرفتند و ما غافل و از قافله جا ماندیم.